

איך משכנעים משקיעים זרים להקים מפעל בישראל? מדברים איתם עסקים

סיפורו של מפעל ייצור סכיני הגילוח PCMR שנחנך השנה באזור התעשייה פארק צבאים של בית שאן והמועצה האזורית עמק המעיינות, הוא סיפור נדיר בנוף התעשייה הישראלית. בעוד מפעלים רבים בוחרים להעתיק את קווי הייצור שלהם לחו"ל, הקימו היזמים הישראלים את המפעל שלהם דווקא בישראל בעזרת היחידה לקידום השקעות זרות של משרד הכלכלה והתעשייה

נכתב על ידי מערכת דה מרקר

05/02/2019

קרדיט תמונה: יח"צ

לאחר ששלמה צוקר, גדעון הוברמן ושמואל הכהן פיתחו פטנט לסכיני הגילוח עבור "דולר שייב קלאב", אתר אמריקאי מצליח למכירת סכיני גילוח במודל של מנויים, היה להם ברור שאת הייצור הם רוצים לבצע בארץ. מה שלא היה ברור להם הוא - כיצד משכנעים את האמריקאים להסכים לכך.

"האמריקאים ידעו שקיים ידע בנושא סכיני גילוח בארץ, מכיוון שקיים פה מפעל לייצור סכינים. זו הסיבה שהם פנו אלינו מלכתחילה", מסביר שמואל הכהן, שהיום מכהן כמנכ"ל PCMR, "אך זה לא אומר שהם חייבים לייצר את הסכינים שפיתחנו בישראל. אחד הדברים המרכזיים ששיכנעו אותם להקים את מפעל הייצור בארץ, היה הפגישה שערכנו עם Invest in Israel. ההמשקיעים האמריקאים הבינו שיש עם מי לדבר, ויש רצון אמיתי של המדינה לתמוך בהקמת המפעל."

באותה פגישה נכחה זיוה איגר, מנהלת הרשות לשיתוף-פעולה תעשייתי וקידום השקעות זרות, "במפגש הראשון המשקיע בא לבחון מענקים מהרשות להשקעות, והוא לא מאוד התרשם ממה ששמע", מספרת איגר, "ידענו שהוא קיבל הצעה להקים את המפעל באריזונה, והבנתי שאם אנחנו לא מציעים לו הצעה טובה כאן ועכשיו, נאבד אותו. לכן באתי ואמרתי לו בצורה הכי ברורה: 'תגיד לי מה מציעים לך שם, ואני אשווה'. זה שיח עסקי, לא בירוקרטי, וזו שפה שאנשי עסקים אוהבים, ומבינים היטב."

השיח העסקי עליו מדברת איגר הוא השינוי המרענן שמביאה איתה היחידה לקידום השקעות זרות במשרד הכלכלה והתעשייה למערכת היחסים שבין גופים עסקיים למשרדי הממשלה, אך כמובן שזה לא נגמר רק בשיח. היא נתנה ליזמים מענקים בגובה של 20% מעלות ההקמה, אך כדי לתת הצעה שמתחרה בהצעה מאריזונה, נדרש מימון נוסף. בתחילה המשקיעים סרבו להקים את המפעל בבית שאן, אך בהתאם למדיניות הממשלה, הוצעה להם חבילה אטרקטיבית יותר, "התחיל מחול שדים של להחזיק בו ולא להרפות" אומרת איגר, "התחלתנו להידפק על דלתות האוצר ולמצוא פתרונות יצירתיים לחבילה אטרקטיבית, והצלחנו לקבל מענק נוסף של 10% מעלויות ההקמה מהמשרד לקידום הנגב והגליל."

כתובת אחת למשקיעים

התהליך של הקמת מפעל בישראל הוא סבוך, ואורך לא מעט זמן. כשמדובר במשקיעים זרים, התהליך מסובך עוד יותר, ובמקרים רבים גורם להם לוותר ולבחור ביעד אחר. ביחידה לקידום השקעות זרות מודעים למכשול, לכן גיבשו מדיניות של One-Stop-Shop עבור המשקיעים הזרים. ל PCMR-ולנציגי המשקיע הוצמד נציג מטעם היחידה, שליווה אותם במשך 3 חודשים בכל שלב, מקבלת פנים בשדה התעופה, ועד משא ומתן מול מנהל מקרקעי ישראל.

בנוסף שכרו ב PCMR את שירות מחלקת התמריצים הממשלתיים של PwC Israel בניהולה של שלומית דולהכיועצים חיצוניים שהיו מעורבים בתהליך מתחילתו. "מרגע שהתקבלה ההחלטה להקים את המפעל בישראל, לוח הזמנים של התהליך היה מאוד קצר", אומרת דולה, "אם בדרך כלל התהליכים אורכים מינימום שנה, כאן התקבלו אישורים תוך

מספר חודשים ספורים Invest in Israel. סייעו בהליך לקבלת אישור להקצאת קרקע ממנהל מקרקעי ישראל, היתר בניה מהרשויות המקומיות, והכל כדי שהחברה תוכל להתחיל בהקמת המפעל באופן מיידי. כולם הבינו שיש הזדמנות טובה להקים מפעל טוב שיעסיק עובדים בפריפריה, ולכן כל הגורמים חברו יחדיו להגשמת המטרה.

לטענת שמואל הכהן, רק בזכות הליווי הצמוד של היחידה לקידום השקעות זרות ושל PwC Israel החזון שלהם יצא לפועל. "לא היה קל לשכנע את המשקיע לפתוח את המפעל בבית שאן", מספר שמואל, "אנחנו דחפנו להקים את המפעל בפריפריה מסיבות של תחרות, וגם כי חשבנו שהקרקע תהיה הרבה יותר זולה. התברר כי זה לא בדיוק נכון, כי עלויות הפיתוח גבוהות. גם כאן Invest in Israel שכנעו את מנהל מקרקעי ישראל להוריד את מחיר הקרקע, אחרת אני לא בטוח שהעסקה הייתה יוצאת לפועל."

לחשוב כמו משקיע

בהמשך לשיח העסקי עליו מקפידה זיוה איגר, קיים אלמנט נוסף שהוא לדעתה חובה בהתנהלות מול משקיעים זרים, "יש לנו נטייה לחשוב שבגלל שאנחנו סטארטאפ-ניישן כולם עומדים בתור להיכנס, אז לא - זה לא עובד כך. אם משקיע זר יקבל יותר במקום אחר הוא ילך לשם", טוענת איגר. "צריך לאמץ את נקודת המבט של המשקיע, ולהראות לו שיש בישראל סביבה עסקית תומכת, במקביל לכך שאנחנו גוף ממשלתי."

הליווי של Invest in Israel ממשיך גם לאחר ההקמה, בעזרת סרוויס סנטר, עם נציגים עם גישה חופשית לחלוטין לגופים שהם צמתים כמו מנהל המכס, רשות התכנון והבנייה, נמלי ישראל ועוד. מאז הקמת PCMR חלה התעוררות באזור התעשייה המנומנם של בית שאן. מגרשים נוספים שווקו לאחר שנים של קיפאון, וגם המשקיע האמריקאי בוחן אפשרות של הרחבת המפעל, והעתקת פעילות ממדינה אחרת. איגר והכהן מסכימים שזה לא קרה רק בגלל המענקים. "אם תשאלי אותו, זה בגלל שיש גוף במדינת ישראל שמטפל בו", מסכמת איגר. "יש לו למי לפנות בכל עניין, והוא יודע שאנחנו מאוד רוצים אותו פה."